

باید مناسبات و ارتباط بین فقه و علوم انسانی تعریف شود

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با تأکید بر این که تا زمانی که نسبت علوم انسانی و فقه را تعریف نکنیم، نمی‌توانیم بین فقه و علوم انسانی سطح مثبتی را تعریف کنیم.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با تأکید بر این که تا زمانی که نسبت علوم انسانی و فقه را تعریف نکنیم، نمی‌توانیم بین فقه و علوم انسانی سطح مثبتی را تعریف کنیم، اظهار کرد: باید مشخص شود چه تعاملاتی بین فقه و علوم انسانی باید وجود داشته باشد.

به گزارش ایسنا، آیت الله علی اکبر رشاد امروز در مراسم افتتاحیه ششمین کنگره بین المللی علوم انسانی اسلامی که در سالن همایش های صدا و سیما برگزار شد، با اشاره به اهمیت بررسی نسبت مطالعات فقه با علوم انسانی، اظهار کرد: امروزه علوم انسانی، رقیب شریعت هستند. چرا که دین سبک زندگی بشر را نشان می دهد و امروز، علوم انسانی نیز مدعی است که با شاخه ها و رشته های مختلف، همه شئون زندگی بشر را اداره می کند. در دنیا و کشور ما علوم انسانی، نسبت به شریعت پیشی گرفته است.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، به ضرورت تشکیل کمیته ای در خصوص فقه و علوم انسانی تأکید کرد و گفت: یکی از موضوعات مهم و مرتبط با تحول در علوم انسانی که متولیان این کنگره باید به آن توجه کنند، این است که در کنار مجموعه کمیسیون های این کنگره، مجموعه ای نیز برای فقه و علوم انسانی تشکیل شود. اگر بنا باشد که کنگره هر دوره به موضوعات مختلفی بپردازد، یکی از موضوعات مهم، حیاتی، کاربردی و به شدت مورد تأیید همین مسئله مناسبات فقه و علوم انسانی است.

وی تصریح کرد: امروز بخش عمده ای از زندگی ما را علوم انسانی سکولار که از غرب آمده در اختیار دارند؛ فرافکنی نمی کنیم؛ اما نمی توان از این واقعیت چشم پوشی کرد که بسیاری از مشکلات جامعه ما ناشی از همین علوم انسانی سکولار است که در بخش هایی نیز نه تنها سکولار که الحادی است.

رشاد با تأکید بر این موضوع که تا زمانی که نسبت علوم انسانی و فقه را تعریف نکنیم، نمی توانیم بین فقه و علوم انسانی سطح مثبتی را تعریف کنیم، تصریح کرد: باید مشخص شود چه تعاملاتی بین فقه و علوم انسانی باید وجود داشته باشد. علم پنج مولفه دارد که تا زمانی که با هم سازگار نباشند، دستگاهی به نام علم تشکیل نمی شود و پنج مولفه علم؛ مبانی، اصول، فلسفه، منطق و غایت هستند. در این پنج محور داد و ستد بین علوم انسانی و فقه وجود دارد.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی گفت: علوم انسانی عهده دار شناخت، تبیین و پاسخگویی حیات بشر در عرصه های گوناگون است که رخ می دهد. ما از این سخن نمی گوئیم که فقه جایگزین علوم انسانی شود، بلکه باید نسبت و مناسبات آن را بررسی کنیم. هر آنچه که درباره انسان سخن بگوئید و انسان را بشناسد و تعریف کند، جزء موضوعات علوم انسانی محسوب می شود.

وی شناخت انسان را اولین مسئله علوم انسانی دانست و گفت: شهید مطهری بخشی از کلام را به شناخت انسان و علوم انسانی اختصاص داد.

رشاد با بیان این که فقه به علوم انسانی نیاز دارد، تصریح کرد: علوم انسانی درس های فلسفه توصیفی، تبیینی و تجویزی دارد. با وجود علوم انسانی موجود، باز هم به این گروه از دانش نیاز داریم. هر رشته از علوم انسانی موضوعی دارد که خود آن را می شناسد و موضوعاتی است که قرار است درباره آن حکم صادر کند. علوم انسانی اسلامی بدون فقه نظام ساز ممکن نیست. خواه ناخواه علوم انسانی انسان را اداره می کند و نمی توان فقه را جایگزین علوم انسانی کرد، ولی این که چه مناسبتی بین این دو برقرار است، نیاز به بررسی دارد.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در پایان با اشاره به اینکه موضوعات متعددی در حوزه علوم انسانی همچون ارتباط آن با فضای دیجیتال مطرح است، گفت: تشکیل کمیسیونی با عنوان فقه علوم انسانی می تواند دین را به عرصه زندگی وارد کند. بر همین اساس باید به این امر توجه ویژه شود.